

20 Op- of onderbemalingen en peilafwijkingen in oppervlaktewater

20.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het realiseren van een afwijkend peil uitgewerkt, ten opzichte van de in het peilbesluit vastgestelde waterpeilen. Het kan bijvoorbeeld gaan om een op- of onderbemaling, een hoogwatervoorziening of om een ander soort peilafwijking. Het realiseren van een afwijkend peil is niet zonder meer toegestaan, omdat dit elders tot wateroverlast of waterschaarste kan leiden. Om die reden zijn hiervoor regels opgesteld.

Het tijdelijk afdammen van een watergang en daarin tijdelijk het peil verlagen ten behoeve van de uitvoering van werken (bijvoorbeeld de aanleg van een dam met duiker) valt niet onder dit hoofdstuk. Dat valt onder hoofdstuk 13.

Als u van plan bent om een afwijkend peil te realiseren, doorloop dan het desbetreffende stroomschema opgenomen in dit hoofdstuk. U ziet dan of de handeling is toegestaan en welke regels van toepassing zijn.

Stroomschema

Het stroomschema is opgebouwd uit een aantal vragen (criteria). De vragen in het stroomschema zijn nader toegelicht in de *toelichting*. Als het stroomschema doorlopen is, resulteert dat in een bepaalde uitkomst. Deze uitkomst kan zijn:

- zorgplicht en algemene regel zonder meldplicht;
- zorgplicht en vergunningplicht.

Deze uitkomsten zijn in dit hoofdstuk nader toegelicht en uitgewerkt in regelgeving die van toepassing is. Als u een handeling gaat uitvoeren, dient u de voorschriften en regelgeving die in de betreffende paragrafen zijn uitgewerkt na te leven.

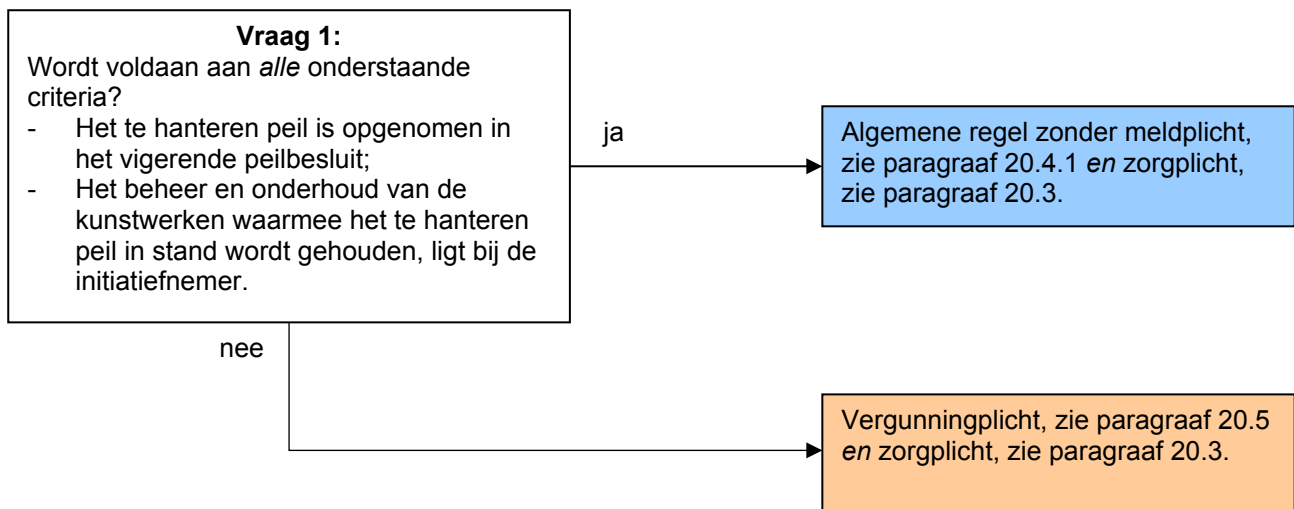
Aanvullende regelgeving

Naast de regelgeving die in dit hoofdstuk is opgenomen kan er ook nog andere regelgeving van toepassing zijn. Ook die regelgeving moet dan worden opgevolgd. Zo kan bijvoorbeeld de volgende regelgeving van toepassing zijn:

- Hoofdstuk 13 *'Constructies, objecten en vaartuigen in oppervlaktewater'*
- Hoofdstuk 21 *'Peilscheidende en peilregelende kunstwerken in en langs oppervlaktewater'*
- Hoofdstuk 44 *'Op- of onderbemalingen en tijdelijke peilafwijkingen bij een waterkering'*.

Verder kan er naast de regelgeving die in dit hoofdstuk wordt uitgewerkt c.q. benoemd, ook nog andere wet- en regelgeving van toepassing zijn (de genoemde regelgeving is dus niet limitatief). Het is aan de initiatiefnemer zelf om na te gaan of hij ook nog aan andere uitvoeringsregels en/of andere regelgeving moet voldoen.

20.2 Stroomschema op- of onderbemalingen en peilafwijkingen in oppervlaktewater

Toelichting bij vraag 1

Het betreft hier een peil dat is opgenomen in het vigerende peilbesluit waarbij het beheer en onderhoud van de kunstwerken, waarmee het te hanteren peil in stand wordt gehouden, bij de initiatiefnemer ligt. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een onderbemaling, een opmaling of om een hoogwatervoorziening.

Als het peil in een peilbesluit is verwerkt, dan geldt voor deze peilafwijkingen een algemene regel zonder meldplicht. In de algemene regel zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van het beheer en onderhoud van de peilafwijking.

Let wel, in de peilbesluiten zijn nog niet alle peilafwijkingen opgenomen, zodat de algemene regel veelal nog niet kan worden toegepast. Hiervoor geldt dan een vergunningplicht.

20.3 Zorgplicht

De zorgplicht zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Keur is altijd van toepassing op handelingen binnen het beheergebied van het waterschap. Dit betekent dat de zorgplicht ook van toepassing is op de handelingen die onder de algemene regels vallen of de handelingen die vergunningplichtig zijn. Zorgplicht kan bijvoorbeeld inhouden dat:

- na afloop van de werkzaamheden het werk altijd in nette staat wordt achtergelaten. Hiermee wordt bedoeld dat oevers en taluds zodanig worden afgewerkt dat er geen grond of puin in de watergang kan raken en dat verondiepingen of vernauwingen van het oppervlaktewater, waardoor de doorstroming zou kunnen worden belemmerd, worden verwijderd indien deze een gevolg zijn van de werkzaamheden; en/of
- watergangen die belangrijk zijn voor de wateraan- en afvoer niet zonder meer mogen worden gestremd, omdat dit elders tot wateroverlast of watertekort kan leiden.

Het is aan de initiatiefnemer om al datgene te doen of na te laten waardoor aan de zorgplicht wordt voldaan.

20.4 Algemene regel zonder meldplicht

In het stroomschema wordt verwezen naar één of meer algemene regels, zoals bedoeld in artikel 3.2 van de Keur. Deze algemene regel(s) is/(zijn) hieronder uitgewerkt. Naast de algemene regel is ook altijd de zorgplicht van toepassing. Als u het stroomschema heeft doorlopen en u komt uit bij het vakje 'Algemene regel zonder meldplicht' of 'Algemene regel met meldplicht', dient u te voldoen aan de regelgeving uitgewerkt in de betreffende algemene regel.

Om te voldoen aan de algemene regel dient de initiatiefnemer te voldoen aan de voorschriften in het volgende artikel.

Artikel 1. Voorschriften uitvoering bij onderbemaling

- a. De onderbemalen watergangen zijn bij de begrenzing van de onderbemaling voorzien van dichte dammen of een ander type peilscheidend kunstwerk.
- b. De waterstand binnen het gebied wordt door de initiatiefnemer gehouden op het peil dat is opgenomen in het peilbesluit.
- c. De onderbemalingsinstallatie heeft geen grotere capaciteit dan 1,5 liter per seconde per hectare.
- d. In het geval van een maalstop of een andere bijzondere omstandigheid, wordt de onderbemalingsinstallatie buiten werking gezet en gehouden.
- e. De diepte van de watergangen die onderdeel uitmaken van de onderbemaling is gelijk aan de diepte die is aangegeven in de tabel 2.1 in hoofdstuk 2. Het gaat om de diepte ten opzichte van het peil in de onderbemaling.
- f. Kunstwerken ten behoeve van de onderbemaling worden door de initiatiefnemer beheerd. Zodra de onderbemaling vervalt of niet meer is toegestaan op basis van het peilbesluit, worden de kunstwerken door en op kosten van de initiatiefnemer verwijderd.

Artikel 2. Voorschriften uitvoering bij opmaling (waaronder hoogwatervoorzieningen)

- a. De opmaling is bij de begrenzing voorzien van dichte dammen of een ander type peilscheidend kunstwerk.
- b. De waterstand binnen het gebied wordt door de initiatiefnemer gehouden op het peil dat is opgenomen in het peilbesluit.
- c. Er mag niet meer water worden ingelaten dan noodzakelijk om het water binnen de opmaling op peil te houden.
- d. Uit de opmaling wordt niet meer water afgevoerd dan 1,5 liter per seconde per hectare. Wat dit concreet betekent voor de overloopconstructie, waarover het water wordt afgevoerd, is terug te vinden in het betreffende peilbesluit.
- e. Kunstwerken ten behoeve van de opmaling worden door de initiatiefnemer beheerd. Zodra de opmaling vervalt of niet meer is toegestaan op basis van het peilbesluit, worden de kunstwerken door en op kosten van de initiatiefnemer verwijderd.

Toelichting bij artikel 1 (onderbemalingen)

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. Hieronder worden enkele voorschriften nader toegelicht.

- a. Het is van belang dat het gebied waar een afwijkend peil wordt ingesteld is afgedamd van de rest van het peilgebied, zodat het waterpeil dat in het peilbesluit is vastgesteld voor de rest van het peilgebied, hierdoor niet wordt beïnvloed. Anders kan het waterschap geen peilbeheer uitvoeren.
- b. Dit geldt pas als de peilafwijkingen in het peilbesluit zijn verwerkt.
- d. Bij extreme weersomstandigheden kan een maalstop worden afgekondigd. Het is dan niet toegestaan water uit het gebied met het afwijkende peil uit te slaan op bijvoorbeeld andere watergangen of boezemwater.
- f. Kunstwerken die niet meer worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn aangelegd, moeten worden verwijderd. Het hebben van een afwijkend peil is namelijk een complicerende factor voor het peilbeheer.

Toelichting bij artikel 2 (opmalingen)

In dit artikel zijn de voorschriften opgesomd waaraan de uit te voeren werkzaamheden dienen te voldoen. Hieronder worden enkele voorschriften nader toegelicht.

- a. Het is van belang dat het gebied waar een afwijkend peil wordt ingesteld is afgedamd van de rest van het peilgebied, zodat waterpeil dat in het peilbesluit is vastgesteld voor de rest van het peilgebied hierdoor niet wordt beïnvloed. Anders kan het waterschap geen peilbeheer uitvoeren.
- b. Dit geldt pas als de peilafwijkingen in het peilbesluit zijn verwerkt.
- d. Indien sprake is van droogte of waterschaarste is het onwenselijk om meer water in te laten dan noodzakelijk, omdat anders elders een watertekort kan ontstaan.
- e. Kunstwerken die niet meer worden gebruikt voor het doel waarvoor ze zijn aangelegd, moeten worden verwijderd. Het hebben van een afwijkend peil is namelijk een complicerende factor voor het peilbeheer.

20.5 Vergunningplicht

Als u in het stroomschema uitkomt bij het gekleurde vakje waarin is aangegeven dat naast de zorgplicht een vergunningplicht geldt, dan mag de voorgenomen handeling niet zondermeer worden uitgevoerd. Er moet dan eerst een vergunning zijn verleend, zoals bedoeld in artikel 3.3 van de Keur.

De vergunning kan bij het waterschap worden aangevraagd (zie hiervoor www.hdsr.nl of www.omgevingsloket.nl). Na het indienen van het formulier zal uw aanvraag worden beoordeeld, waarbij er zal worden vastgesteld of de handeling kan worden toegestaan door voorschriften aan de vergunning te verbinden. Uitgangspunt hierbij is dat eventueel op te treden nadelige effecten van de handeling kunnen worden weggenomen door de te stellen voorschriften. Daarnaast moet ook altijd aan de zorgplicht worden voldaan als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur.

Het afwegingskader waar vergunningaanvragen aan worden getoetst kunt u nalezen in het document 'Beleidsregels bij de Keur Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2018'. Indien u nog verdere vragen heeft, kunt u ook contact opnemen met de afdeling Vergunningverlening & Handhaving van het waterschap.